

TERVETULOPUHE

Arvoisa Suomen Tasavallan presidentti, arvoisa rouva Jenni Haukio, kunnioitetut sotiemme veteraanit, arvoisat kutsuvieraat, hyvä kokoontunut juhlaväki.

Tervetuloa tähän juhlatilaisuuteen, jossa paljastamme sotiemme 42. muistomerkin Salossa.

Salon hautausmailla lepää kolme Mannerheim-ristin ritaria.

Heidän muistonsa kunnioittamiseksi joukko aktiivisia kansalaisia on yhteistoimin Salon kaupungin ja Salon Seudun Sotaveteraaniyhdistyksen kanssa hankkinut Salon Sibelius-puistoon pystytetyn luonnonkiven, johon on kiinnitetty pronssinen kunnialaatta.

Runsaat vuosi sitten kaksi salolaissyntyistä Salon ystävää tapasi kaupungin virkamies- ja luottamushenkilöhallinnon edustajia. Päätettiin, että hankkeeseen lähdetään, jolloin kaupunki on mukana osoittamalla muistomerkillle paikan ja tekemään omana työnä pystytyksen ja maisemoinnin sekä huolehtii jatkossa alueen kunnossapidosta. Olemme nyt siinä vaiheessa, että muistomerkki paljastetaan. Mannerheim-ristin ritarien muistomerkki on pystytetty paikkaan, jonka vieressä on Vapauden Liekki- muistomerkki, joka omalta osaltaan antaa arvostuksen ja kunnioituksen kaikille niille sotiemme ajan suomalaisille, sankareille, jotka puolustivat meille vapaan itsenäisen Suomen, Paikalliseksi toimijaksi kutsuttiin Salon Seudun Sotaveteraanit yhdistys, jonka hallitus hyväksyi kutsun. Lähdettiin yhteistyöhön, joka yhdistyksen hallituksessa tulkittiin perinnetyöksi, jota yhdistys on laaja-alaisesti tehnyt.

Luonnonkivi löytyi ja asennettiin paikalleen syyskuussa 2013 tälle paikalle, jonka vieressä nyt olemme. Muistomerkki on kiinnitetty betonilaattaan, joka on harjateräksellä vahvistettu sekä salaojitettu ja routasuojattu. Kunnialaatta on pronssia ja sen koko on 60 x 80 cm, pohjan vahvuus on 10 mm, josta teksti kohoaa n. 3 mm.

Mannerheim-ristin koko on 20 cm ja se on laatan vasemmassa yläkulmassa, risti on valettu erillisenä ja on koholla laattapinnasta.

Arvoisat läsnäolijat!

Salon Mannerheim-ristin ritarit eversti Hans Olof von Essen, ritari nro 30, alikersantti Eino Laisi, ritari nro 115 ja lentomestari Urho Lehtovaara ritari nro 142, saavat nyt nimensä samaan kunnialaattaan keskeiselle paikalle Salossa. Jokaisella kolmella on heidän asuinpaikoissaan tai asuinpaikkakunnalla henkilökohtainen muistolaatta.

Seuraavassa perusteita Salon Mannerheim-ristin ritarien nimityksille:

Mannerheim-ristin ritari everstiluutnantti Hans Olof von Essen osoitti erinomaista johtajataitoa ja rohkeutta äärimmäisiä ponnistuksia vaatineen koukkaukseen vihollisen selustaan tuhoten 4 komppaniaa ja lamaannutti rintamasta vastanneen ylemmän johtoportaan. Näin säästyttiin päävoimien tappioilta vaativasta rintamahyökkäyksestä. Ylipäällikkö Mannerheim nimitti von Essenin Mannerheim-ristin ritariksi 22.10 1941.

Mannerheim-ristin ritari Eino Laisi tuhosi Säiniön taistelussa kello 6 aamulla seitsemän vihollisen panssarivaunua ja noin kello 11, jääden yksin haavoittuneena vihollisen saartamalle tykille, vielä 5 kuorma-autoa. Ylipäällikkö Mannerheim nimitti Laisin Mannerheim-ristin ritariksi 4.6.1943.

Mannerheim-ristin ritari lentomestari Urho Lehtovaaran johtama hävittäjäkoneen parvi hyökkäsi 18 vihollishävittäjän kimppuun ja he ampuivat alas niistä 7, joista Lehtovaara tuhosi 3. Lehtovaaralle kertyi noin 400 sotalentoa, joissa hän tuhosi 44 viholliskonetta. Lehtovaara on ilmavoimien pudotustilastossa kuudenneksi paras. Lehtovaaran ensimmäinen ilmavoitto oli 2.3.1940, kun hän ampui alas Saloa lähestyvän pommikoneen Kiikalan yläpuolella. Ylipäällikkö Marsalkka Mannerheim nimitti Urho Lehtovaaran Mannerheim-ristin ritariksi 9.7.1944.

Muistomerkin ja sen kunnialaatan kustannuksilla ei rasiettu Salon kaupunkia ja Salon Seudun Sotaveteraaneja, vaan taloudellista tukea saatiin Sota-ajan laulujen konsertilla kulttuuritalo Kivassa, muutamien salolaisten yritysten tuella ja Salon ystävien tukiverkostolta henkilökohtaisin lahjoituksin. Kiitos teille kaikille ja Salon kaupungille, että saamme tätä paljastustilaisuutta viettää.

Vielä kerran, olkaa kaikki läsnäolijat tervetulleita tähän paljastustilaisuuteen.

Poistetaan suojahuppu muistomerkin päältä.

Arvoisa Tasavallan presidentti, pyydän Teitä suorittamaan muistomerkin paljastuspuheen.

